

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара
Національної академії наук України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ІМаг НАН України та МОН України

д.ф.-м.н., чл.-кор. НАН України, професор

_____ Олександр ТОВСТОЛИТКІН
«13» лютого 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок вільного вибору здобувачами вищої освіти на третьому
освітньо-науковому рівні вибіркових дисциплін
в Інституті магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара
Національної академії наук України**

Київ- 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про порядок вільного вибору здобувачами вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні вибірових дисциплін» (далі - Положення) Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України (далі - Інститут) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (стаття 62, пункт 15) та визначає процедуру проведення та оформлення запису здобувачів вищої освіти на вивчення блоку вибірових навчальних дисциплін, передбачених відповідною освітньо-науковою програмою, навчальними планами підготовки» відповідно до ліцензійних умов.

1.2. Дане Положення розроблено з метою конкретизації процедури формування переліку, вибору та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін із циклу вибірових для освітнього ступеню «доктор філософії».

1.3. Для планування та організації навчального процесу складається робочий навчальний план, який формується на підставі освітньо-наукової програми і навчального плану спеціальностей «105 Прикладна фізика та наноматеріали» або «104 Фізика та астрономія».

1.4. До переліку дисциплін входять нормативні дисципліни, які є обов'язковими для вивчення усіма здобувачами вищої освіти та вибірові дисципліни, які здобувачі вищої освіти обирають самостійно.

1.5. Навчальні дисципліни за вибором здобувача вищої освіти - це дисципліни, які вводяться на першому курсі навчання в аспірантурі Інституту для ефективного використання можливостей Інституту з метою задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб здобувачів вищої освіти, підвищення їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці тощо.

Вибіркові дисципліни освітньо-наукової підготовки надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями, що визначають характер майбутньої діяльності, сприяють академічній мобільності здобувача вищої освіти та його особистим інтересам.

1.6. Аспіранти обирають вибірові дисципліни на весь період навчання.

1.7. Завідувач випускової кафедри, що пропонує вибірові дисципліни, забезпечує підготовку робочих навчальних програм (силабусів) з дисциплін, методичних та організаційних матеріалів, необхідних для вивчення вибірових дисциплін.

1.8. Перелік вибірових дисциплін, обраних для навчання, може змінюватись для наступного набору аспірантів.

1.9. Вивчення вибірових дисциплін аспірантами Інституту проводиться згідно з Положенням про організацію навчального процесу в Інституті та за затвердженим розкладом, навчальних занять.

2. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1 Право вибору надається усім здобувачам вищої освіти. Кількість вибіркових дисциплін, кількість годин на їх вивчення, форми контролю визначаються робочим навчальним планом спеціальностей, за якими навчається здобувач вищої освіти.

2.2. Обрання дисциплін здійснюється на першому курсі навчання. Здобувачам надається можливість ознайомитися з переліком вибіркових навчальних дисциплін та навчальною програмою дисциплін для створення власної індивідуальної освітньої траєкторії здобувачем вищої освіти та для вивчення дисциплін на наступному третьому курсі аспірантури.

Якщо неможливо сформувати збірну групу на вивчення навчальної дисципліни через малу кількість поданих заяв, тоді здобувач вищої освіти може обрати іншу пріоритетну дисципліну і, за бажанням, буде доєднаний до збірної групи, яка вивчатиме навчальну дисципліну.

За бажанням здобувач вищої освіти має право обрати для вивчення навчальні дисципліни понад визначену кількість кредитів ЄКТС відповідного рівня вищої освіти і у такому випадку він набуває статус вільного слухача. Усього за вільним вибором дисциплін передбачено 10 кредитів ЄКТС.

Обсяг вибіркових навчальних дисциплін становить не менше 25 % від загальної кількості кредитів ЄКТС.

2.3. Здобувач вищої освіти, який з поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо), не визначився з вибірковими дисциплінами, має право визначитися протягом першого робочого тижня після того, як він з'явився на навчання.

2.4. Здобувач вищої освіти, який не визначився з переліком вибіркових дисциплін та не подав заповнену заяву у визначені терміни, буде включений до групи для вивчення тих дисциплін, які визначить завідувач кафедри.

2.5. На обрані дисципліни готуються робочі навчальні плани (силабуси) і дисципліни включаються до розкладу занять.

2.6. Після формування груп з вивчення вибіркових дисциплін, інформація про вибіркові дисципліни вноситься до індивідуального плану аспіранта. З цього моменту вибіркова дисципліна стає для здобувача вищої освіти обов'язковою.

2.7. Індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти розробляється на навчальний рік на підставі навчального плану і включає всі нормативні навчальні дисципліни та вибіркові навчальні дисципліни, обрані здобувачем вищої освіти, з обов'язковим дотриманням нормативно встановлених термінів підготовки аспіранта.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання вибірових дисциплін є свідченням спроможності кафедри оперативно задовольнити потреби здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за спеціальностями.

3.2. Для забезпечення відповідності до сучасних вимог, перелік вибірових дисциплін може переглядатися та оновлюватися.

3.3. При розгляді змін до переліку вибірових дисциплін обов'язково аналізується забезпечення кафедри щодо можливості організації освітнього процесу високої якості. Основними критеріями є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, підвищення кваліфікації, досвід викладання дисципліни, особистий рейтинг); навчально-методичне забезпечення (навчально-методичний комплекс, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації); матеріально-технічне забезпечення.

4. ПРОЦЕДУРА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ КРЕДИТІВ

4.1. У разі поновлення здобувача вищої освіти перезарахування вибірових дисциплін проводиться завідувачем кафедри на підставі академічної довідки, наданої здобувачем вищої освіти в установленому порядку.

4.2. Перезарахування кредитів вибірових дисциплін проводиться за рахунок фактично вивчених дисциплін за умови однакової (або більшої) кількості кредитів.

4.3. Вчена рада Інституту може дозволити здобувачам вищої освіти, учасникам програм академічної мобільності зараховувати вибірові дисципліни, які прослухані в іншому ВНЗ-партнері, але не передбачені навчальним планом спеціальності в Інституті.

Затверджено на засіданні Вченої ради Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України 13 лютого 2025 року, протокол № 2-25.

Вчений секретар
ІМаг НАН України

Ірина ШАРАЙ